Van uitstel naar afstel….

Programmabegroting 2022

Algemene Beschouwingen

1 november 2021

Vooraf

Voorzitter, raadsleden en alle belangstellenden die deze vergadering via de media volgen.
Dank aan allen die aan de Begroting 2022 hebben bijgedragen.

Opnieuw een beleidsarme Begroting. Voor het vierde jaar op rij. Ondanks de nieuwe coalitie. Het college stelt in de Begroting 2022 zich vooral in te zetten om bestaande ambities te realiseren en “geen nieuwe grote ambities te formuleren”. D66, PvdA en Heiloo Lokaal hádden een ommezwaai in de Heilooër politiek kúnnen bewerkstelligen. Er hád nu een compleet andere coalitie kunnen zitten. Een coalitie die zich echt voor de lokale woningzoekenden hád kunnen inzetten. Een coalitie die meer geld naar maatschappelijke voorzieningen hád kunnen laten gaan. Er hád een ambitieuzere Begroting 2022 kunnen liggen.

Maar nee, D66, PvdA en Heiloo Lokaal schaarden zich gedwee achter de plannen van de oude coalitie. De opstellers van die plannen verklaarden in 2018 opgewekt dat er “nog heel veel ruimte is om zaken aan te passen”. Daarvan is in de afgelopen vier jaar niets, maar dan ook niets gebleken. In ruil voor wat kruimels – sociale bouw op inbreilocaties en een eigen wethouder- zijn D66, PvdA en Heiloo Lokaal akkoord gegaan met dezelfde, ongewijzigde oude plannen uit 2018. Plannen voor de bouw van 1300 overwegend dure woningen in Zandzoom voor de overloop uit Amsterdam en een overbodige Aansluiting A9.

Gelukkig heeft de Raad van State een streep door deze plannen gezet! Gemeentebelangen Heiloo heeft als enige partij continu tegengas gegeven en gewaarschuwd voor de risico’s. In juli dit jaar heeft Gemeentebelangen Heiloo er bij de behandeling van de Kadernota 2022 nog op gewezen de risico’s uit hoofde van Zandzoom niet eens zijn genoemd in deze Kadernota. Maar tegen een coalitie bestaande uit vijf van de zeven partijen plus gedoogpartij, staat een “gezond verstand partij” machteloos.

Gemeentebelangen Heiloo maakt zich al jaren ernstig zorgen over de lokale politiek. In 2020 eindigde Gemeentebelangen Heiloo haar Algemene Beschouwingen met de opmerking dat de lokale democratie wordt uitgehold. Nu vragen wij hier nogmaals met klem aandacht voor. Niet in de laatste plaats omdat de Stuurgroep Regio Alkmaar -een samenwerkingsverband dat door de Raad voor het Openbaar Bestuur onlangs nog is gekenschetst als een democratisch en bestuurlijk niemandsland- een Woonakkoord heeft opgesteld waar de gemeenteraad van Heiloo –wel een democratisch gekozen bestuursorgaan- op geen enkele wijze in is gekend. Begin juli 2021, vlak voor het reces, lag er ineens een Woonakkoord Regio Alkmaar. De gemeenteraad van Heiloo kreeg dit akkoord slechts “ter kennisname” in september. Net als in 2010 de tracékeuze voor de Aansluiting A9 ook slechts “ter kennisname” aan de raad was gestuurd…

Woningbouw in Zandzoom en de Aansluiting A9, voor Heiloo de twee grootste projecten. Twee projecten die gesneuveld zijn bij de Raad van State. Hierdoor is Heiloo voor miljoenen euro’s het schip ingegaan. Ook de voorliggende Begroting 2022 is bijgesteld vanwege 375.000 euro extra kosten en latere inkomsten van Zandzoom.

En nee, leg nu niet de schuld bij de bezwaarmakers. Steek de hand in eigen boezem: de gemeenteraad heeft zich zelf buiten spel laten zetten, heeft haar controlerende taak niet goed uitgeoefend en heeft haar oren teveel laten hangen naar lobbyclubs, zoals de Woningmakers en de Aanjaagteams van het Ministerie van BZK. Lobbyclubs die via allerlei juridische trucs hun eigen bouwplannen willen “versnellen”. Wel, de Raad van State is niet gediend van trucs en heeft mede daarom beide bestemmingsplannen vernietigd. De bestemmingsplannen moeten dus helemaal opnieuw het hele besluitvormingsproces door. Dáárom is er sprake van vertraging en dus extra kosten!

In 2022 zijn er weer Gemeenteraadsverkiezingen. Gemeentebelangen Heiloo zal zich tot het uiterste blijven inzetten om de sociale kloof en de klimaatverandering aan te pakken. Bij alle plannen en investeringen zullen we meer dan ooit kijken naar het algemeen maatschappelijk belang en zullen we strengere eisen stellen ten aanzien van duurzaamheid en klimaat.

Dan nu inhoudelijk over de Begroting 2022. Aan de hand van de pijlers van Gemeentebelangen Heiloo -Sociaal, Groen en Duurzaam- zal ik hier dieper op ingaan.

Sociaal,

Net als de Begroting 2021 voorziet de Begroting 2022 oplopende kosten voor de WMO en de Jeugdzorg. In de aanbiedingsbrief bij de Begroting 2022 lezen we dat de implementatie van de korte termijn beheersmaatregelen uitloopt en tegelijkertijd het beroep op de zorg toeneemt. Zo lezen we in de kengetallen ook dat 9.9% van de jongeren tot 18 jaar een beroep doet op jeugdhulp. 1 op de 10 jongeren!
Gemeentebelangen Heiloo verzoekt hierbij om een Raadsinformatieavond met de net ingestelde Jeugdraad en de portefeuillehouder over deze verontrustende en trieste cijfers, met als doel te komen tot meer inzicht en een effectievere jeugdhulp.

Tevens blijkt uit onderzoek van Follow the Money dat een fors aantal zorgaanbieders miljoenen euro's winst maakt. De gemeente Heiloo besteedt ook zorgtaken uit aan dergelijke grootverdieners. Gemeentebelangen Heiloo vindt dat geld voor de zorg aan de zorg moet worden besteed. Buitensporige winsten over de rug van zorgbehoevenden zijn onacceptabel!
Samen met de PvdA dient Gemeentebelangen Heiloo de motie Beperking aanbieders jeugdzorg in, met als dictum alle aanbieders in de Jeugdhulp vooraf te screenen teneinde commerciële bedrijven die overwinst maken te weren alsmede om het aantal aanbieders fors terug te brengen.

Het Planbureau voor de Leefomgeving verwacht dat het aantal alleenstaanden in de gemeente Heiloo tussen 2015 en 2030 met 47% toeneemt. Dit is weliswaar geen homogene groep, maar duidelijk is wel dat de vraag naar kleinere wooneenheden fors zal toenemen. Helaas voorziet het oude, vernietigde Bestemmingsplan Zandzoom voor meer dan 80% in grote, dure eengezinswoningen. Heiloo wil niet vergrijzen, maar biedt tegelijkertijd haar eigen jongeren en starters onvoldoende mogelijkheden om in Heiloo te blijven wonen. Met het vertrek van deze groep uit Heiloo verdwijnen ook de levendigheid, de sociale cohesie en een evenwichtige bevolkingssamenstelling.
Gemeentebelangen Heiloo dient daarom twee moties in:

- **de motie Voorrang kleinere wooneenheden, met het dictum voorrang te geven aan de bouw van kleinere wooneenheden in Zandzoom en deze bij voorkeur toe te wijzen aan lokale woningzoekenden alsmede een verzoek aan het college om bij de Minister van BZK toestemming te vragen voor deze voorkeursregeling.**
- **de motie Zelfbewoningsplicht, met het dictum een zelfbewoningsplicht en antispeculatiebeding in te voeren, teneinde het speculeren met kleine wooneenheden en andere nieuwbouwwoningen te voorkomen.**

Groen & Duurzaam

In 1995 mocht Heiloo zich als eerste Nederlandse gemeente een jaar lang 'Europa's groenste gemeente' noemen. In het Groenbeleidsplan 2012-2022 dat nu geldt, lezen we (op pagina 27) dat "wordt uitgegaan van een 'groene ring' om Heiloo" en dat er naar wordt gestreefd om de landschappelijke identiteit van Heiloo te waarborgen en zelfs te versterken. Uitgangspunten voor het Groenbeleid zijn onder meer, ik citeer:

- Behoud en versterk de groene zoom en breid deze uit ter hoogte van de nieuwe wijken Zuiderloo en Zandzoom met bosschages en bomenlanen.
- Versterk de ecologische structuur lokaal zodat Heiloo een belangrijke schakel gaat vormen in de ecologische structuur van het strandwallenlandschap. Dit kan gerealiseerd worden door door een dicht netwerk van verbindingszones te creëren met name van ecologische oevers en natuurlijke ruige bermen.

Maar wat zien we hiervan terug? Veel te weinig! Gemeentebelangen Heiloo ijvert al jaren voor een lange termijn Groen**visie** gericht op het verbeteren van onze leefomgeving en het versterken van de biodiversiteit door het aanleggen van nieuwe en in stand houden van bestaande ecologische verbindingszones.
Gemeentebelangen Heiloo dient daarom de motie Groenvisie in, met als dictum het college op te dragen daadwerkelijk uitvoering te geven aan het vigerende Groenbeleid 2012-2022 door -ook en juist in Zandzoom en in het nieuwe Groenbeleidsplan 2022 -2032, bovengenoemde uitgangspunten te blijven hanteren.

Dan de ONS, de Overeenkomst Nieuwe Strandwal en het Deelprogramma Groen. Nu de Bestemmingsplannen Aansluiting A9 en Zandzoom -twee andere ONS-projecten- door de Raad van State zijn vernietigd, is het hoog tijd voor een heroverweging van de ONS. Waarom 17 hectare aan belangrijk weidevogel- en cultuurhistorisch gebied opofferen en in het overgebleven deel voor miljoenen euro's allerlei recreatieve voorzieningen aanleggen? Zonder natuurcompensatie! Waarom meedoen aan de vercommercialisering van kwetsbare natuur onder de vlag van Amsterdam Wetlands? Laat het Heilooer Die alsjeblieft geen Heiloo Disney worden!

Tot slot

Tot slot, de Begroting 2022 geeft een veel te rooskleurig beeld. Zo zijn niet alle ambities –zoals de Centrumplannen – meegenomen. Evenmin is de herijking van het gemeentefonds –van plus 8 euro naar min 30 euro per inwoner- meegenomen. Ook zijn de effecten van de beheersmaatregelen in het Sociaal Domein en de BUCH overschat en zijn de extra kosten voor de grote projecten –Aansluiting A9 en Zandzoom- onderschat. Wij hebben vernomen dat er wel degelijk AOK's zijn opengebroken en claims worden voorbereid.

Heiloo was ook ooit één van de rijkste gemeenten van Nederland. Maar Heiloo heeft pot verteerd en leeft nu op de pof. Lasten worden naar de toekomst verschoven. De Algemene Reserve –in 2010 nog bijna 19 miljoen- neemt verder af naar 8,2 miljoen en ondertussen lopen er 2 leningen van bij elkaar ruim 50 miljoen, waarop nog tot 2061 jaarlijks 1,4 miljoen aan rente en aflossing moet worden betaald. En als het regent, lekt het dak van de Muziekschool en staan er emmers om het water op te vangen…
Een leuke erfenis voor onze opvolgers!

Bas van Beusekom, Edith de Jong, Peter Rood.
Fractie Gemeentebelangen Heiloo